

RIS.9727

Beknopt verslag commissie Wonen & Ruimte van de gemeenteraad Emmen op maandag 11 mei 2020 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer W.L.H. Moinat
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer R. van der Weide, de heer G.P. Rink, de heer R. Wanders, de heer R. Kleine
De commissieleden	:	de heer M. Meijer (VVD), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), mevrouw N.D.T. de Graaf (D66), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer H. Smit (PvdA), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer J.B.W. Witterdorp (CDA), mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer M. Kuiper (SP), de heer T. Kuilder (PVV), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Moinat opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Hij stelt voor, agendapunten 7D en 9B te koppelen. De agenda wordt met deze wijziging vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Otter meldt dat de Horecavisie Emmen (kwartaal 2), tot nader order is uitgesteld. De werkgroep heeft de werkzaamheden door de coronacrisis voorlopig gestaakt. De gebiedsvisie Markt-De Weiert (Emmen) wordt hopelijk eind dit jaar in concept opgeleverd; eigenaren en huurders worden erbij betrokken. De gebiedsvisie rond het oude Esdal College-pand (Stationsstraat-Weederingerstraat, Emmen) is in de maak. Ook wordt hard gewerkt aan extra bezoekersparkeerplaatsen op de Treant Zorgcampus bij het Schepher Ziekenhuis, door verhoogde parkeerdruk als gevolg van het wegvallen van plekken elders in en buiten de gemeente. ZO34 is druk bezig het hospicepand 't Huis van Eden (bij Rensenpark) geschikt te maken voor zijn radio-uitzendingen; verwachte verhuismaand is juni a.s.

VVD vraagt of de precariorechten in 2020 niet worden ingevoerd in verband met de Horecavisie.

Wethouder Otter bevestigt dit. Om diverse redenen is dat in deze periode ongepast.

Wethouder Van der Weide noemt de start (4 mei) van de reconstructie van de afslag Emmen-West/Rondweg. Dit zorgt een tijd voor verkeershinder, verwachte oplevering is eind 2021. Op de hiermee verbonden herplantplicht komt het college terug. De provincie is in the lead: twee percelen lijken geschikt, het wachten is op de grondaankoop en planprocedure. De uitbreiding van de parkeergarage Willinkplein-Zuid is nagenoeg afgerond en inmiddels open. Vanaf eind mei is de oplevering definitief. Wel worden later op het maaiveld nog werkzaamheden verricht. Hiertoe is tijdelijke afsluiting van de oostelijke tunnelbuis (Hondsrugweg) nodig; als omleiding wordt de inrit van de Vreding gebruikt. Vanaf december is de rijksregeling Proeftuin Aardgasvrije Wijk open; de gemeente heeft pilot Emmerhout als aanvraag ingediend. De kans van slagen is onduidelijk: de rijksregeling is populair, op 1 juli 2020 worden de geselecteerde plannen bekendgemaakt.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagende onderwerpen

De heer Verdonkschot (inwoner) leest dat B&W vergroten van biodiversiteit als oplossing zien bij de aanpak eikenprocessierupsen, met ruimte voor natuurlijke vijanden. Nieuw is preventief spuiten met het omstreden xentari. Het wordt verkocht als biologisch, maar doodt alle rupsen, ook de beschermde, en verstoort het biologisch evenwicht. Rupsen zijn het voornaamste voedsel voor vogels, jongen sterven door de bespoten rupsen. Ook bezorgt xentari mensen en huisdieren huidirritatie. Vandaar verzoek aan de gemeente dit middel niet in te zetten, maar alleen de nesten te verwijderen. Vreemd dat de gemeente al met nieuw spuitbeleid is gestart, terwijl de collegebrief pas voor de junicommissie is te agenderen. Westerveld verwijdert rupsnesten vroegtijdig maar vernietigt ze niet. Zij bevatten ook poppen van de sluipvlieg, een natuurlijke vijand van de eikenprocessierups. Om trent de ganzen bij de Rietplas wordt ook nieuw beleid (vangen en vergassen) ingezet zonder de raad te informeren. Bovendien is een provinciale ontheffing nodig. Sinds 2006 is die populatie dier-vriendelijk beheerst via insmeren van eieren met maïskiemolie en is overlast beperkt dankzij via het plaatsen van hekken. In 2018 verwijderde de gemeente die om onduidelijke redenen waardoor de ganzen de wijk in konden lopen, met klachten tot gevolg. Vandaar het pleidooi de hekken terug te plaatsen en stoppen met vangen en vergassen van ganzen. De plek van gedode dieren wordt direct ingenomen door andere ganzen, o.a. uit Bargerveen. De relatie tussen de ganzenontlasting en waterkwaliteit blijft beperkt tot het Rietstrand, niet de andere drie stranden. Blijkbaar is de oorzaak niet onderzocht. De ontlasting kan ook komen van loslopende honden, paarden en/of overnachtende vissers. Hopelijk gaat de raad ook dit onderwerp agenderen.

GroenLinks vraagt of de inspreker contact heeft gehad met de gemeente over het ganzenbeleid.

De heer Verdonkschot zag een mail in van een ambtenaar over het nieuwe ganzenbeleid.

Wakker Emmen informeert op welk onderzoek de heer Verdonkschot zijn kennis over de vermeende schadelijke gevolgen van het middel xentari baseert.

De heer Verdonkschot antwoordt dat het middel volgens de fabrikant zelf alle rupsen doodt. Het werkt enkele dagen, dus kunnen jongen via de rupsen ermee besmet raken. Deze info komt uit Brabantse ervaringen met 200 nestkasten nabij spuitlocaties, waar mezenjongen overleden, en ervaringen in Westerveld en van de Vlinderstichting. Veel (wetenschappelijk) onderzoek is nog niet naar xentari gedaan. Maar juist dan moet de gemeente terughoudend opereren met dit middel.

De heer Derksen (ondernemer) had om extra (vrijwillige) openstelling op alle zondagen (aanvullend op de 12 koopzondagen) verzocht in verband met de crisis. De gemeente wees dit af en komt hierop in het najaar terug. Dit is voor zijn bedrijf veel te laat. Gezien het kabinetsbeleid lijkt Nederland niet aan 'het nieuwe normaal' van de anderhalvemetersamenleving te ontkomen. Creatieve oplossingen als meer zondagopenstelling geeft extra ademruimte bij teruglopende omzet en doorlopende personeelskosten en voldoet aan de kabinetswens tot meer spreiding van winkelpubliek. Vandaar de oproep aan de gemeente om zijn wens alsnog met grootste spoed in te willigen. De strijd om de consument barst binnenkort in volle hevigheid los: Assen en Zwolle zijn al druk doende de stad coronaproof te krijgen. Emmen met de pretentie 'tweede winkelstad van Nederland' moet daar ook naar acteren.

CDA vraagt waarom de heer Derksen om een maatregel vraagt voordat het druk wordt en of hij zijn verzoek van tevoren met de winkeliersvereniging heeft afgestemd.

De heer Derksen heeft de winkeliersvereniging wel ingelicht, maar die wil de winkels sluiten op reguliere koopavonden, terwijl de heer Derksen juist spreiding van het winkelpubliek beoogt.

LEF! vraagt om een toelichting op het coronabeleid van andere grote noordelijke steden.

De heer Derksen zegt dat steden als Assen, Zwolle en Hoogeveen niet stilzitten, met maatregelen als looproutes en zeepdispensers. In die concurrentiestrijd mag Emmen niet achterblijven.

GroenLinks en **PVV** vragen naar de motivatie van de gemeente bij haar afwijzing.

De heer Derksen antwoordt dat de gemeente alleen De Koepel als overlegpartner ziet. Pas in het najaar wordt dat overleg weer opgestart. De heer Derksen meent dat winkeliers die tijd niet hebben. **VVD** weet dat Vlinderstad en De Koepel de koopzondagen instellen; die collectiviteit verliep altijd goed. Denkt de heer Derksen als individu meer te bereiken?

De heer Derksen ziet liever een collectieve aanpak. Een echtpaar met kleine winkel heeft niet de energie of tijd om vaker open te gaan. Maar de heer Derksen heeft grote filialen in meerdere steden en denkt gezien de regionale functie gericht klanten uit de omgeving te trekken, ook in Emmen.

Wakker Emmen informeert hoeveel Emmer winkeliers deze wens delen. Meer openstelling op zondagen kan ook kleine winkels het juiste zetje geven, bijv. door speciaal personeel in te huren?

De heer Derksen kan geen aantallen noemen. Het ontbreekt hem door de crisis aan tijd om andere winkeliers te vragen. Wel wil Media Markt aansluiten. Kleine winkels zijn kwetsbaarder; duurt de crisis nog veel langer, vallen zij als eerste om. Openstelling op alle zondagen zorgt voor meer aanloop in Emmen, in elk geval niet door winkels dicht te houden. Collectief, ook met de horeca, zullen de winkeldetaillisten de klant terug moeten halen – een grote uitdaging in deze tijden.

De heer Leth (ondernemer) begrijpt dat het in januari geïnitieerde onderzoek naar alternatieve oplossingen voor de initiatiefnemers van het Biochron. Begrijpelijk in de huidige situatie (crisis en veel leegstand) is dat de gemeente van deze (exploitatie)kosten afwil. Echter, in vijf maanden is het bij het januari-overleg met B&W gebleven over de (alleen door het Biochron) aangedragen alternatieven: deze werden als te duur en onmogelijk teruggekoppeld en 1 oktober blijft de sluitingsdatum. Men is in gesprek met een enthousiaste, niet-commerciële specialist in restauraties en herbestemmingen die het Biochron wil herstellen tot levendig kunstkwartier, wat de gemeente geen geld kost. De partij werkt met vele subsidies. Tot verbazing van de heer Leth wilde het college hier niet mee in gesprek, terwijl de provincie zelf het onderzoek van deze partij subsidieert en de gemeente toch 10 miljoen in de parkontwikkeling steekt. Het lijkt beter de sloopkosten in gedeeltelijk behoud van het pand te investeren.

VVD schrikt van dit betoog en wil graag een reactie van de wethouder.

ChristenUnie vraagt of bij het aangedragen alternatief de huurders in het pand kunnen blijven.

De heer Leth antwoordt dat na onderzoek het pand (deels) goed is op te knappen. Hierna is het de bedoeling van die partij om met culturele instanties een rendabele exploitatie op te zetten.

D66 informeert wie daarbij de eigenaar c.q. exploitant wordt van het vernieuwde Biochron.

De heer Leth antwoordt dat dat inderdaad die genoemde partij wordt.

LEF! beluistert dat alle voorstellen van de Biochron-huurders en ook het plan van de kandidaat-investeerder spaakliepen bij de gemeente. Heeft de gemeente ook zelf voorstellen gedaan?

De heer Leth zegt dat B&W zelf met geen enkel voorstel kwamen. Zij hielden ook de deur dicht voor de investeringspartij.

PVV vraagt de heer Leth in één woord de handelswijze van de gemeente te omschrijven.

De heer Leth omschrijft die als ‘triest’.

5. Rondvraag

CDA heeft twee vragen. 1) Na de terrassenopening per 1 juni (onder voorbehoud), met inachtneming van de afstandsnorm, blijven voor de horeca veel minder tafels (20-30%) over. Speelt de gemeente in op het vergroten van het terrasoppervlak? Is het een idee te onderzoeken de resterende terrassen als dependance te posteren in het Rensenpark? Er is genoeg ruimte daar. 2) In Klazienaveen raakten auto's te water, waarna biggenruggen zijn geplaatst. Niet alleen aan de Langestraat, ook richting De Veenarbeider. Wordt hierdoor niet-parkeren buiten de blauwe zone gefaciliteerd of zelfs gelegaliseerd? Waarom wordt niet toegezien op illegaal parkeren? Suggestie is motorvoertuigen te weren uit het gebied Langestraat (vanaf Van Echtenstraat)-Veenarbeider (Eggenskanaal NZ).

Wethouder Rink sprak deze ochtend met horecabedrijven proefopstellingen door. Er is extra ruimte voor terrassen, het college wil in overleg met de partijen. Die ruime ligt bij voorkeur voor of naast het etablissement, in overleg met de buurman-zonder-terras. De gemeente gaat dit wel hand-

haven. Het Rensenpark als terraslocatie is minder handig: ruimtelijk, geen alcoholvergunning of beschikbaarheid van elektra. Niettemin nemen B&W de tip mee in het horecaoverleg. **Wethouder Van der Weide** antwoordt dat bij de biggenruggen in Klazienaveen veiligheid het zwaarst weegt. Parkeertoezicht is al gevraagd om specifieke aandacht binnen de beperkte capaciteit. Elke blauwe zone is afhankelijk van houding en gedrag, hierop is niet 24/7 te controleren. Bij de inrichting zijn juist maatregelen genomen om de parkeersituatie te verbeteren: meer groen om illegaal parkeren tegen te gaan als compromis tussen EOP's en winkeliers. Daar was nog wat budget voor, B&W zien geen mogelijkheden voor verdere ruimtelijke ingrepen. Als het CDA zijn suggestie per mail nastuurt, is het college bereid die detailaanpassingen te laten onderzoeken door de afdeling.

Wakker Emmen weet dat de gemeente particulieren en bedrijven stimuleren om energie te besparen en zelf op te wekken. Bij zonnepanelen is de gemeente niet al te scheutig bij particulieren: verplaatsingen van dakkapellen zijn om welstandsredenen niet mogelijk en het aanpassen van dakhellingen bij nieuwbouw stuit op weerstand. Dit lijkt in tegenspraak met de Energienota. Kan dit niet anders, door mee te denken om de energiedoelen voor 2030 ook daadwerkelijk te kunnen halen?

Wethouder Van der Weide spreekt van een belangenafweging tussen energie en stedenbouwkunde, waarbij beleid tegenstrijdig kan zijn. Uitgangspunt is gemeentelijke bomen niet te kappen voor meer lichtinval op zonnepanelen. Het college zegt toe de ruimtelijke regels nog eens te toetsen aan het energiebeleid op een soepelere toepassing bij dakkapellen en -hellingen.

LEF! heeft drie vragen. 1) Een inwoner van Emmer-Compascuum stelt de staat en paraatheid van AED's ter discussie. De fractie wil dit gemeentebreed trekken, daar bij veel apparaten in winkels en restaurants de bereikbaarheid afhangt van openingstijden. Hebben B&W al actie ondernomen en hebben zij überhaupt die intentie? 2) Personeelsbezetting is een issue bij het van rechtswege verlenen van vergunningen. Juist in coronatijd is essentieel, zoveel mogelijk bouwvergunningen te verlenen. Wat is de status? 3) Zondagsopening klinkt liberaal van grote winkelketens, maar hangt samen met de inzet van verenigingen. Deze coronatijd vraagt om andere maatregelen. Is het college bereid met die winkelketens te overleggen? Graag een reactie op coronaproof beleid voor Emmen.

Wethouder Wanders verwijst naar de beschreven stappen in de betreffende raadsbrief bij AED's. In maart is een collegebesluit genomen over een sluitend netwerk met Stichting Veilig Hart Drenthe en Hartslag.nu. Sommige AED's hangen inderdaad binnen en zijn niet altijd toegankelijk, andere zijn uitgerust met een hang- i.p.v. cijferslot. B&W streven naar goede registratie van apparaten binnen en buiten en nazorg te leveren op inzet om witte vlekken weg te nemen. **Wethouder Van der Weide** noemt de werkdruk op de vergunningafdeling nog steeds hoog, er zijn nog geen corona-effecten te zien in het aantal vergunningen. Personeel en ICT zijn uitgebreid om de workload te verminderen en ongewenste situaties met van rechtswege verleende vergunningen te voorkomen. **Wethouder Rink** is bereid te praten over verdere zondagsopening. Jaarlijks, ook dit najaar, wordt het aantal koopzondagen afgestemd met Vlinderstad en De Koepel uit belang van uniformiteit. Elke ondernemer kan na aanvraag bij beide koepels zelf twee eigen koopzondagen instellen. Hiervoor is te weinig draagvlak. Net als Derksen ontving alleen de Media Markt een afwijzing voor 28 maart vanwege de koepelafspraken. Op de bezwaarbrief van de heer Derksen volgt nog een formeel collegebesluit. Eerst wil de wethouder hem persoonlijk spreken of 19 april een goed alternatieve koopzondag is, zo kort voor de al collectief afgesproken datum 26 april. Met het coronaproof maken van Emmen-centrum is Vlinderstad al druk bezig via verrijdbare handwasunits. Speciale routing lijkt niet nodig gezien de brede winkelstraten – op sommige passages na, wellicht.

D66 heeft vragen. 1) Wat gaan B&W doen met de inspraakreactie over xentari ter bestrijding van de eikenprocessierups? 2) Is het niet handiger in deze tijd soepeler om te gaan met koopzondagen? 3) Waarom heeft het college niet verder naar het plan van de Biochron-huurders gekeken?

Wethouder Van der Weide zegt dat de werking van xentari niet is aangetoond. Het is ook niet risicovol, het college heeft oog voor de waarschuwing. Wel is het rendement vrij hoog (80-90% van

de rupsen). Het middel wordt alleen bij hoog risicoprofiel toegepast zoals bij plekken met kinderen of in winkelcentra en alleen op locaties met beperkte biodiversiteit. **Wethouder Rink** zegt dat een winkelcentrum minder interessant wordt als de ene winkel niet open is en de andere wel. Dit zorgt voor verwarring over de koopzondagen. Vandaar dat B&W dit juist met de koepels jaarlijks afstemt. Er zijn te weinig bedrijven (twee) die meer koopzondagen willen. **Wethouder Otter** heeft nog steeds een goede verstandhouding met de heer Leth. Maar het is niet zo dat een partij het Biochron-pand wil overnemen zodat het de gemeente niets kost en B&W daar niet op hebben gereageerd. Huurders hebben op 24 januari alternatieven aangereikt. Op 13 februari koppelden B&W die per mail terug met de motivering waarom bepaalde ideeën niet konden en een tweetal wel. 15 april is dit in een videocall toegelicht. 6 mei schreven de huurders dat het college de zaak niet serieus nam. De heer Otter is het daar totaal niet mee eens, er zijn gewoon niet veel mogelijkheden. Voor twee huurders lopen gesprekken over ruimte elders. De tijden kunnen veranderen: het college blijft kijken naar verhuizingen huurders elders. Men heeft mondeling en mailcontact gehad met de partij over het Biochron-pand. Die boogt op veel landelijke onderzoekservaring, de provinciebijdrage is beperkt en betreft slechts een verkenning. De laatste toezegging betreft alleen de bereidheid bij één provincieambtenaar tot verkennend overleg. Al met al is het dus niet een overnamepartij die de gemeente alles uit handen neemt. Dit is meer wishful thinking: B&W zien een amateuristische inslag bij de Biochron-huurders die elke strohalm aangrijpen. Het pand van 4.000 m² kost alleen aan vaste lasten al een ton per jaar, zeker het vier- à vijfvoudige van de huidige huur. Voor een businessmodel is dus veel meer nodig dan een symbolische overdracht voor 1 euro. In opdracht van de raad onderzoekt het college de verplaatsing van het CBK en kostenreductie via sloop om een fraaie verbinding te realiseren tussen de Markt en het Rensenpark. De panden op de kop van het park (Lindenhof, Hospicehuis, De Drommedaar) worden ook niet zomaar verkocht: dit is strategisch vastgoed op een A-locatie. Het huidige parkplan is zeer fraai opgezet. Daarbij worden ook de kelders van het Biochron nuttig ingezet. Het ontbreekt voorlopig alleen nog aan de financiën.

D66 hoort dat de heer Leth spreken over een provinciale bijdrage in de financiën waarmee de herbestemming van het Biochron rendabel te maken is. Dat is toch een win-winsituatie? **Wethouder Otter** haalt uit de mail van de partij een klein budget voor verkennend onderzoek, meer niet. Dus geen complete overname van het pand. De interne projectleider hoorde bij die partij een stuk realistischere toon dan de heer Leth aanslaat. Volgens die partij was het bij de Vlindertuin een schot voor de boeg zonder basis; dat geldt ook voor de door de huurders vermeende haalbare exploitatie van een Biochron dat de gemeente niets kost. De huur is niet met alleen kunstenaars op te brengen en andere dienstverleners zijn gezien de voorgenomen planontwikkeling niet de bedoeling.

ChristenUnie ziet af van agendering van brief 11D (inspectierapport De Toegang), maar wil wel graag in een informatieavond geïnformeerd worden over de door te voeren kwaliteitsverbeteringen.

Wethouder Rink beaamt dat een informatieavond daarvoor geschikt is. Die stond op 20 mei voor o.a. dit onderwerp gepland. Vanwege de coronamaatregelen is die eerst uitgesteld.

GroenLinks heeft drie vragen. 1) Is het gezien de zorgen mogelijk het xentariagebruik op te schorten om naar alternatieven te zoeken? 2) Waarom is de verkenning van de partij waar de Biochron-huurders mee praat, niet de moeite van onderzoeken waard? De provincie heeft ook interesse. Het zou doodzonde zijn de huurders in oktober definitief kwijt te zijn. 3) Graag een reactie op het inspreken door de heer Verdonschot over het ganzenbeleid bij de Rietplas.

Wethouder Van der Weide kan met xentari niet wachten op juni: dan is bestrijding van de eikenprocessierups niet meer zinvol. Het ruimen van een nest is vijfmaal zo duur dan preventief bestrijden en het laatste gebeurt ook. De klachten over de rups nemen dermate toe dat snel ingrijpen urgent is. Voor het overige verwijst hij naar het antwoord op de D66-vraag. Bij de Rietplas spelen waterpeil en –kwaliteit als uitdagingen. De vele ganzen vormen een probleem voor de kwaliteit van de (recreatie)plas. Die wordt aangepakt met het schudden van eieren en meer begroeiing. De vermeende mail is niet met naam en toenaam toegelicht. Volgens **wethouder Otter** is de provinciebijdrage

slechts 5.000 euro en dat voor een kleine verkenning. Ook het commercieel belang van genoemde partij moet niet veronachtzaamd worden. De verkenning gaat precies de andere kant op dan het gemeentelijke herbestemmingsplan, waarvoor al veel kosten zijn gemaakt. Gezien de mail- en persoonlijke contracten heeft het college te weinig fiducia in de verkenning.

VVD informeert of de aanleg van het nieuwe hondenstrand bij de Rietplas in overleg is gegaan met de EOP of alleen de Actiegroep Hondenstrand?

Wethouder Van der Weide kent de discussie en de proef aan het Snippenveld met meer uitlaatuimte voor honden. Hij zal de laatste stand van zaken intern navragen. Het betreft een complexe zoektocht gezien de vele verschillende gebruikersdoelgroepen. Verbod op honden lost niet veel op.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Aanpassen Beeldkwaliteitsplan 't Zand

Eerste termijn

GroenLinks kan zich sec vinden in de planopzet. Wel is de dakhelling de 45-55 graden, waar voor optimaal gebruik van zonnepanelen 20 graden is gewenst, een gemiste kans.

Wakker Emmen is voorstander van verruiming van het straatbeeld en de woningaanzichten. De fractie had eerder met het CDA al opgroepen tot meer types, kleuren en materialen te gebruiken in de nieuwbouw. Dit komt i.c. overeen met de wensen van de toekomstige bewoners.

PvdA memoreert de slapende status van het plan in 2018. Mooi dat er nu een prima aangepast beeldkwaliteitplan voorligt om duurdere woningen toe te staan.

D66 vindt dit plan er goed uitzien.

SP is nog steeds fel tegen de ontwikkeling van woningen rond 't Zandgat van Jansen die ten koste gingen van zeer waardevol natuurgebied. Helaas is het inmiddels een gepasseerd station. Het voorstel met technische aanpassingen is wat de fractie betreft akkoord.

Reactie college

Wethouder Otter schat de gemiddelde woning op zes ton en daarbij is een fraai dak gewenst. Voor de initiatiefnemers weegt dat kennelijk zwaarder dan zonnerendement. Wel lijkt het om zeer goed geïsoleerde woningen te gaan, dat heeft compenserende werking. Het is niet te vatten hoe snel in twee jaar tijd de woningmarkt zo gewijzigd is dat behoefte was aan aanpassing en op eerder braakliggend terrein nu reeds volop wordt gebouwd.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7B. Voorbereidingsbesluit cultuurhistorische waarden Emmen-centrum

Eerste termijn

Wakker Emmen juicht toe dat met dit besluit fraaie cultuurhistorische waarden worden behouden, waar Emmen er niet zoveel van heeft. Het besluit blokkeert geen nieuwe ideeën en druist evenmin in tegen bestaande. Wat Wakker Emmen een prima besluit.

PvdA roept op, de cultuurhistorische panden in Emmen te behouden. Goed dat het bestemmingsplan nog dit jaar volgt. Het risico op aanvragen in de periode tot dit voorbereidingsbesluit is gering. Zo niet, wordt de PvdA graag tijdig geïnformeerd over ongewenste ontwikkelingen.

CDA vraagt zich af waarom het niet is gelukt om binnen een jaar met een bestemmingsplan te komen. Is het zeker dat het dit jaar nog wel lukt?

PVV informeert waarom de onderzoekstermijn dusdanig is overschreden dat het voorbereidingsbesluit niet langer rechtsgeldig is. Leidde het gebrek aan bescherming in die tussenperiode tot teloorgang van enkele cultuurhistorische waarden in Emmen, door toedoen van slimme ontwikkelaars?

D66 spreekt van een prima besluit en is ermee eens. Punt 4 van het raadsbesluit lijkt overbodig, daar in punt 2 al staat dat wijzigen van bouwwerken verboden is. De toevoeging van onderdeel B bij beslispunt 4 is overbodig: meer onderdelen zijn er niet bij dat punt.

ChristenUnie gaat ervan uit dat het lopende besluit per 25 april al afliep. Wellicht zijn er tot dit nieuwe besluit vergunningen aangevraagd. In hoeverre loopt de cultuurhistorie in Emmen risico?

GroenLinks is positief over de eerste vier besluitpunten: onherstelbare schade aan de cultuurhistorie in Emmen moet voorkomen worden. Liever blijft punt 5 achterwege, GroenLinks ziet af van uitzonderingen om minder gewenste ontwikkelingen toch mogelijk te maken. De wethouder spreekt van 'niet-onnodige bomenkap', maar de gemeente laat elders nog weleens 'kaplust' zien. De fractie is hier niet gerust op, vandaar liever het schrappen van punt 5.

VVD vindt behoud van enkele fraaie oude panden en karakteristieke bomen in Emmen-centrum belangrijk. Goed dat dit nieuwe voorbereidingsbesluit voorligt, maar dan moet binnen een jaar ook het bestemmingsplan volgen. De gemeente doet hier alles aan, zo blijkt. De Nassaulaan (voormalige muziekschool) is er niet in opgenomen: valt deze onder een ander bestemmingsplan? Saillant is dat het entreegebouw van het Rensenpark ook onder dit besluit valt.

50PLUS roept op tot zuinig zijn met de historische omgeving in Emmen-centrum, ook voor het nageslacht. Daarom vindt de fractie dit voorbereidingsbesluit een goede ontwikkeling.

Reactie college

Wethouder Van der Weide weet dat dit voorbereidingsbesluit (deel 2) overeenkomt met deel 1. Toch is dit opnieuw voorbereid vanwege het niet-halen van de termijn voor het bestemmingsplan. Dit lag aan extra onderzoek dat was vertraagd en beperkte ambtelijke capaciteit door werkdruk, complexiteit van procedures en personeelsverloop c.q. selectieve vacaturestop. In de ene maand 'zonder bescherming' lijkt gezien de voorgeschiedenis de kans dat cultuurhistorische waarden verloren zijn gegaan, niet groot. Het college heeft de volle overtuiging dat de termijn voor het bestemmingsplan deze keer wel wordt gehaald. De groenstructuur in Emmen-centrum krijgt zo extra bescherming aanvullend op de 'lijst waardevolle bomen' met terughoudend kapbeleid. Dit betekent niet dat het groen voor altijd ongewijzigd blijft: bij de herinrichting van het oude centrum, met enorm veel grondverzet, moet behoud van bestaande bomen gezien risico op schade wel afwogen worden. De oude muziekschool lijkt al de gemeentelijke of provinciale monumentstatus te hebben. Voor de zekerheid zal de wethouder dit intern navragen.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7C. Aankoop ondergrond Parkeerterrein- Noord

Eerste termijn

GroenLinks ziet een jarenlange soap voorafgaan aan dit voorstel. Gewoonlijk is de fractie kritisch over de gemeentelijke rechtsgang, i.c. zijn er zeker valide argumenten. Wat zijn de kansen van slagen voor de gemeente mocht het wel tot een rechtszaak komen? 655.000 euro is een fors bedrag.

Waarop is het gebaseerd? Er is overigens nog geen dekking voor uit de parkeerexploitatie. Met die wetenschap en de aankomende bezuinigingsronde wacht de fractie de eerstvolgende Berap-I.

ChristenUnie ziet een behoorlijk aankoopkrediet. Waarom is het bedrag zo groot en om welke grondoppervlakte gaat het i.c.? Dit soort relevante cijfers ontbreken in het stuk, evenals de kapitaallasten, die pas terugkomen in de Berap-I. De ChristenUnie ziet de laatste kosten graag eerder in.

D66 sluit zich aan bij de betogen van GroenLinks en ChristenUnie. Daarnaast heeft de procedure wel aardig lang geduurd en is die wat slordig verlopen. Waarom is de gemeente blijkbaar nog steeds niet in staat om goede deals te sluiten?

VVD betreurt het niet-doorgaan van de oorspronkelijke grondruil: dit betekent een extra aanslag op de gemeentefinanciën. Is de waarde van de eerdere ruil al meegenomen in de Begroting? Boekwinsten worden gewoonlijk toegevoegd aan de algemene middelen, waarom wordt dit tekort meteen omgezet in kapitaallasten? Dit lijkt op omgekeerd hanteren van het voorzichtigheidsbeginsel.

PvdA sluit zich aan bij de eerdere vragen. Waarom moest het proces zo lang duren en had de raad dat eerder kunnen weten?

Wakker Emmen is blij dat deze slepende zaak via minnelijke schikking is opgelost en wacht de beantwoording van het college en gezien de lastige dekking ook met belangstelling de Berap-I en de Kadernota af.

Reactie college

Wethouder Otter stelt dat dit proces niet representatief is voor de gemiddelde duur of verloop. 20 jaar lagen de afspraken kant-en-klaar, maar verzuimde de gemeente indertijd dit vast te leggen bij de notaris. Ook de verkoper ondernam om onduidelijke redenen geen actie. De zaak is evenmin opnieuw opgepakt na dossieroverdracht in de interne reorganisatie of bij de bouw en inrichting van P-Noord. Toen is te snel ervan uitgegaan dat de ondergrond van de gemeente zou zijn. Gelukkig trok de afdeling Belastingen uiteindelijk aan de bel. Onteigening kostte de gemeente veel uitzoekwerk en geld en de overleggen met verkoper veel tijd. Daar de uitkomst van een eventuele rechtszaak niet genoeg zeker was, besloten B&W tot minnelijke waardebeoordeling op basis van meerdere berekeningen. De waarde valt wel iets hoger uit vanwege de opslag van het onderhandelingsresultaat. Met rente en OZB is i.c. circa 15.000 euro (zie punt 5) gemoeid. Daar het om de ondergrond voor P-Noord gaat, wordt dit onderdeel van de parkeerexploitatie. Uit de komende Kadernota zal die dekking blijken. Of de oorspronkelijke kavels nog beschikbaar zijn dan wel dat ze in het kader van de programmeren uit de verkoop waren gehaald, is zo niet aan te geven.

Tweede termijn

VVD leest in punt 3 dat gezien de taakstelling parkeren ad vier ton er geen financiële ruimte is om deze kosten uit de parkeerexploitatie te dekken, zodat deze bij de Berap-I en de Kadernota worden betrokken. De beantwoording van de wethouder financiën is in strijd daarmee.

Reactie college

Wethouder Otter weet dat bij het concipiëren van dit voorstel de keuze hieromtrent nog niet was gemaakt. Hij bevestigt dat de kosten straks structureel in de parkeerexploitatie staan opgenomen. Of de dekking voor 2020 lukt, moet nog blijken bij de totstandkoming van de Berap-I

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7D. Jaarrapportage Emmen Vernieuwt 2019

9B. Brief college financiële stand van zaken Willinkplein-Zuid (op verzoek van fractie D66)

Eerste termijn

D66 vindt het vreemd dat de hogere plan- en onderzoekskosten als oorzaken worden opgevoerd voor de huidige financiële situatie. Die kosten waren bij de kredietaanvraag toch al bekend en er zijn al tien jaar sindsdien verstreken? Goed dat B&W luisteren naar de wensen van Vlinderstad, het lijkt wel wat op willekeur – zeker daar D66 al jarenlang vecht voor detailaanpassingen aan Hoofdstraat-Zuid. Waarom drukken alle kosten op het budget Willinkplein-Zuid? Zijn er nog keuzes hierin mogelijk? Graag op schrift stellen van genoemde kwaliteitsverschillen: alleen dan is een echte keuze is te maken voor de raad. Nu lijken grote tekorten al een voldongen feit. Dat de locatiewaarde voor meerkosten zorgt, verbaast D66. Hier is toch eerder al gebouwd? Is geen lering getrokken uit de parkeergarage Westersestraat. De ontwikkelaar lijkt wel veel van de kosten bij de gemeente neer te leggen: is dit compensatie voor eerdere projecten? Wat is de status van het quickwinsonderzoek stationsgebied Emmen e.o. en de lekkage waterpartij Raadhuisplein? Enkele projecten zijn vertraagd, met risico op mislopen van RSP-subsidie. Vindt al afstemming met de provincie plaats hierover? Het lijkt verstandiger kredieten te indexeren, daar dit meermalen als extra risico wordt bestempeld. Het is hoog tijd dat B&W aangeven of en zo ja welke, projecten volledig geschrapt worden. De urgentie van de fractie ligt niet bij de verdere reconstructie van de Boermarkeweg (19 miljoen) en de verdubbeling van de weg Emmen-Klazienaveen. Uitstel kost menskracht en veel geld en scheidt onduidelijkheid.

Wakker Emmen kan zich in grote lijnen vinden in de rapportage, die niet de schoonheidsprijs verdient maar wel voldoende uitleg bevat. In het oog springt Willinkplein-Zuid. Vreemd dat er in 2018 al prijsstijgingen waren, maar pas nu naar een andere oplossing is gezocht. Dat de ontsluiting van de Hondsrugweg op het budget van Willinkplein-Zuid gaat drukken, is logisch. Hoe moet 'inboeten aan kwaliteit' worden verstaan? 750.000 euro lijkt veel, maar drie ton plankosten zijn al gemaakt – vooral door de lange projectduur, een voldongen feit, en de tekorten verklaren de rest. De fractie hoopt dat de post 'onvoorzien' zal meevallen.

PvdA sluit deels aan bij het betoog van Wakker Emmen. In hoeverre is gerekend met de post onvoorzien? Hoe groot is die tegenvaller op de oorspronkelijke raming? Wat is de toekomstvisie op Willinkplein-Zuid in Emmen Vernieuwt? Hoe zijn zulke tegenvallers in de toekomst te voorkomen?

CDA citeert uit het programmaplan CVE (2011) dat Emmen-centrum springlevend en uitnodigend is met plannen in uitvoering en nog meer voor de jaren erna, met extra belang voor bereikbaarheid. Het doel realisatie voor 2020 is zo goed als bereikt, wat tot grote trots stemt. Hoe staat het met de ontwikkelingen rond het voormalige Belastingdienstpand, Aquarena en P-Oost? In de planperiode is heel vaak gebleken dat projecten binnen budget, tijd en geplande kwaliteit werden gerealiseerd. De jaarrapportage maakt meermalen melding van onvoldoende middelen en personeel om projecten uit te voeren, vertragingen door de stikstofproblematiek en rept nog niet van de coronacrisis. Goed dat B&W ondanks de meerkosten vasthouden aan Willinkplein-Zuid als beeldbepalende ontwikkeling in Emmen-centrum. Is het reëel op de ingeslagen door te gaan of zijn expliciete projectkeuzes verstandiger, met ruimte om tegenvallers en risico's af te dekken?

PVV sluit zich aan bij het D66-standpunt en de laatste CDA-vraag. De extreem slechte financiële positie, de meerdere bezuinigingsronden voor alle inwoners, de voorzienbaarheid van extra kosten en de extreem slechte economische vooruitzichten maken de begrotingswijziging ad 750.000 euro onverantwoord en onverkoopbaar.

VVD ziet in het voorwoord dat projecten zonder beschikbare financiële middelen niet worden uitgevoerd omwille van een ‘selectieve vacaturestop’: graag uitleg. Ondanks dat te weinig geld is voor alle projecten en processen binnen Emmen Vernieuwt wordt de stuurgroep opnieuw ingesteld: wordt hiermee de ‘selectieve vacaturestop’ direct weer losgelaten? Krijgt de raad op korte termijn een update welke projecten wel/niet worden uitgevoerd? Wie is bij het Bereikbaarheidsakkoord tot 2024 verantwoordelijk voor het onderhoud aan de Rondweg? Wie wordt financieel verantwoordelijk voor het openbaar gebied op de Esdalcampus? Als dat de gemeente is, waarom is er geen budget opgenomen in de rapportage? Afweging en besluitvormingen over het Rensenpark vinden plaats richting Kadernota 2021, die B&W al op 28 mei gaan vaststellen. Daar de besluitvorming nu niet op de agenda staat, wanneer wel? De tweede slooprondte Biochron zou ook voorlopig de laatste zijn. Een bladzijde verder spreekt dit tegen: hier wordt een onderzoek genoemd naar de sloop, met eventuele CBK-nieuwbouw. Voor het laatste is er een prachtig plan, maar geen geld. Gezien de vele overige vragen over het Rensenpark oppert de VVD, dit belangrijke project in het najaar opnieuw te agenderen. Als de inrichting van Willinkplein-Zuid voor meerdere decennia is bedoeld, betekent dit ook afschrijvingskosten over die periode. Is dat wel verstandig voor volgende generaties, terwijl over 25 jaar deze openbare ruimte al wel weer voor vervanging in aanmerking lijkt te komen?

ChristenUnie spreekt van een duidelijke opsomming in de rapportage. Door de slechte financiële positie staan heel veel plannen on hold: jammer, maar realistisch. Het Biochron: de vraagtekens die de wethouder bij het realiteitsgehalte van de huurders zette, klonken aannemelijk. Toch lijkt het goed naar alternatieven te kijken, zeker als meerdere gebruikers nog geen ander onderkomen hebben. Bovendien blijft bij de parkentree na sloop misschien wel tien jaar een leeg grasveld achter, gezien de krappe gemeentefinanciën. In januari is de raad gepolst rond de jaarlijkse besparing van twee ton dankzij dat sloop van het pand. Maar kan de gemeente zich de sloopkosten zelf eigenlijk wel veroorloven? Het aanvullende krediet (7,5 ton) is omvangrijk, maar wordt vrij mager onderbouwd. De paragraafnummers in de argumenten lijken op een ontbrekend document te wijzen. Dat de financiën slecht ervoor staan, wordt versterkt door het weglaten van de kapitaallasten, het deels doorschuiven van de grondexploitatie naar 2019 en de kapitaallasten naar 2021. Deze technische ingreep voorspelt niet veel goeds voor dat jaar: dit baart de fractie zorgen.

GroenLinks vraagt zich af wat straks uiteindelijk is te realiseren uit het extra forse krediet met de fikse waarschuwing voor drastische wijzigingen met verregaand kwaliteitsverlies. Het laatste was door de forse bezuinigingen al het geval in zorg, onderwijs, sport en cultuur en dat was wel acceptabel; GroenLinks vindt daarom het voorstel i.c. onredelijk. Deels moet het krediet uit de parkeerexploitaties worden gedekt, de vraag is hoe hard die dekking is in de Kadernota 2021.

LEF! beaamt dat de laatste vraag die het CDA stelde, i.c. de hamvraag is. Ook sluit LEF! zich volledig aan bij de termijn van de ChristenUnie en de vraag van de VVD over de selectieve vacaturestop, die remmend werkt op de uitvoering. Dit vraagt om proactieve aanpak bij de Kadernota, bijvoorbeeld met traineeships e.d.

Reactie college

Wethouder Van der Weide verwijst naar de eerdere januaribrief met de aankondiging van aanvullende krediet om Emmen Vernieuwt gedegen en kwalitatief af te ronden. Met name het onvoorziene deel in de financiën is krap: normaliter geldt 10-15%, i.c. geldt 5%. De helft van de 7,5 ton is bedoeld ter aanvulling van het onvoorziene deel, maar hoeft niet geheel nodig te zijn. Bovendien zit met het extra budget het onvoorziene deel nog steeds maar op 7%. De commissievragen over hoe verstandig en verantwoord dit is, zijn terecht. B&W hebben daarom intern naar bezuinigingen gekeken. Daar de parkeergarage wordt extern afgenomen, komt de besparingsfocus bij maaiveldparkeren en openbare ruimte te liggen. Zonder de 7,5 ton is bijv. de entreezone rondom het nieuwe hotel niet in te richten en wordt het voor de Albert Heijn al krappe projectgebied kleiner. Al met al is

dit meerkrediet hard nodig. Onder de 3 ton plankosten vallen o.a. de uren van de projectleider. In de loop van de lange aanlooptijd is de ontwikkeling Willinkplein-Zuid afgeschaald naar de realistische omvang van de AH en overige detailhandel, die nu beter aansluit bij de wensen van deze tijd en de leegstandstatus. Bovendien heeft dit project direct raakvlakken met de aanleg van de Hondsrugwegtunnel, met veel belangen en veel overlegpartners (o.a. Vlinderstad): dit vraagt om extra maatregelen als noodhaltes, verkeersregelaars etc. om de bereikbaarheid via de Hondsrugweg acceptabel te houden. Dit maakte de voorcalculatie lastig in te schatten en zorgt voor een logische budgettaire koppeling met Willinkplein-Zuid. 7,5 ton is veel, maar de jaarlijkse kapitaallasten zijn 26.000 euro waarvan slechts de helft uit de parkeereexploitatie moet worden gedekt – dit plaatst de PVV-vraag over de dekking in het juiste perspectief. Bij een private verbouwing komt de eigenaar ook vrijwel altijd voor onverwachte kosten te staan, bij Emmen Vernieuwt is dat niet anders. De stelling van D66 dat dit om ‘compensatiemaatregelen’ richting projectontwikkelaars gaat, werpt het college ver van zich; hopelijk neemt die fractie die uitspraak terug. Dit zijn puur extra plankosten, met 126.000 euro extra voor maaiveldparkeren en het restant voor onvoorzien, en niets anders dan dat. Het krediet dateert van 2016. Normaliter vindt uitvoering veel eerder plaats, zodat van indexering geen sprake is. De tussentijdse prijsstijgingen en andere factoren hebben nu eenmaal flinke impact. Over wensen uit de commissie om enkele deelprojecten niet of half te doen: het perspectief voor Emmen Vernieuwt belooft 10-20 jaar. D66 wil dekkingen al terugzien in de Kadernota, maar dit meerkrediet behelst 2019. Het oude Belastingdienstpand is verkocht aan een lokale ontwikkelaar, te verbouwen tot appartementen. De gemeente heeft de rol van vergunningverlener, met aandacht voor stedenbouwkundige en beeldkwaliteit. De betreffende referentie is al met de ontwikkelaar gedeeld. Daar de Rondweg nog in bezit is van de gemeente, is ook het lopende onderhoud voor haar rekening. De Esdalcampus is onderdeel van project Boermarkeweg. Het krediet is gebaseerd op de bouw voor de school en het schoolplein, niet voor het openbaar gebied. **Wethouder Otter** vult aan dat de gebiedsvisies Zorgcampus en P-Oost in concept klaar zijn, de terugkoppeling van de inloopbijeenkomsten moet in de loop van dit jaar er nog in verwerkt worden. Het Aquarena is gesloopt en krijgt bestemming in deels parkeerruimte bij Treant en andere zorg-/onderwijsinitiatieven, die nog in een pril stadium verkeren. Bij P-Oost gaat Van Dijk over de herontwikkeling van Hotel Fletcher. De overige initiatieven (woningbouw aan de pleinzijden) lopen nog, zodat de nieuwe bestemmingen vrij snel zijn in te vullen. Het klopt dat veel middelen niet beschikbaar zijn, tegelijkertijd zijn erg veel (bouw)projecten wel gerealiseerd: de Hondsrugtoren, de brandweerlocatie, Klokkenslag, ING-terrein, Wester- en Weerdingerstraat. De reconstructie Boermarkeweg ligt financieel inderdaad lastiger. Eerst vormde het college de stuurgroep, daarna is een andere vorm gekozen die toch niet goed beviel: bij deze grootte van de projecten bleek de integraliteit te belangrijk te zijn, zodat het college weer de rol van stuurgroep op zich. Dit kost trouwens geen extra geld.

CDA benadrukt nogmaals dat in het kader van Emmen Vernieuwt zeer veel is ontwikkeld en nog veel in uitvoering is. Hierop is de fractie met recht trots. Toch bevat het komende jaar de nodige onzekerheden (corona, Wildlands) die moeilijk in te schatten zijn. Vandaar het verzoek om op een bepaald moment in plaats van een jaarrapportage een overzicht te maken van projecten die reëel of (gezien de subsidietrajecten) slim zijn af te ronden voor de komende 4-5 jaar.

Wethouder Otter herhaalt dat erg veel trajecten gewoon wel doorgang vinden. Aan het wegennet wordt samen met de provincie bijvoorbeeld voor 100 miljoen verspijkerd waarbij van alles op de schop gaat; alleen de Boermarkeweg is een financieel vraagteken – vooral privaat. Ook zijn er het Binnenstadfonds, de kop van het Rensenspark en een waslijst woningbouwtrajecten die de gemeente zelf los van coördinatie geen geld kost. De coronacrisis leidt vooreerst niet gemeentebreed tot grote stijging of daling in kavelverkopen, bouwactiviteiten of andere investeringen. Medio 2019 is de vacaturestop ingesteld, maar niet absoluut: bepaalde functies (gemeentesecretaris) moeten omwille van de bedrijfsvoering worden vervangen. De term ‘selectief’ duidt erop dat telkens wordt afgewogen of er vacatures echt noodzakelijk moeten worden ingevuld.

VVD vindt dit de juiste aanpak, want het reguliere werk moet door. Volgens deze rapportage zijn enkele projecten niet doorgegaan doordat deze vacaturestop niet selectief was, maar algemeen.

Wethouder Otter is dit ook met de VVD eens: in 2019 is (te veel) op de rem getrapt, zoals te zien was bij de afdeling VTH en enkele projectleiders. Dit is onontbeerlijk voor de uitvoering en dus van belang voor de lokale economie. Deze uren worden vanuit het project gedekt, niet uit de algemene middelen. Rond het Biochron waren inderdaad twee grote slooprondes op verschillende plekken. Van een dergelijke omvang zal geen sloop meer voorkomen, alleen nog gericht. Bij die ontwikkeling is het een zaak van slim zoeken binnen bestaande budgetten, bijv. via besparingen door alleen de bovenbouw van het Biochron te slopen. Aan dit plan wordt nog gerekend om tot de vervolgstap te komen. Leegstand is dan inderdaad niet gewenst, die ruimten worden tussentijds ingevuld. De lekkage in de waterpartij op het Raadhuisplein is opgelost, in overleg met de provincie.

Tweede termijn

D66 stelde de vraag over het meerkrediet in relatie tot mogelijke compensatie aan ontwikkelaars puur als vraag, niet suggestief. Het antwoord van de wethouder was duidelijk.

CDA vraagt of het college na afronding van Emmen Vernieuwt ook een tijd zonder programmabureau, ondanks zijn fantastische werk, voor zich ziet – in plaats van werken met projectleiders.

PVV vindt de link die de wethouder RO legt tussen private verbouwingen en professionele projectontwikkelaars in het kader van voorzienbaar van plankosten, zeer zwak. 750.000 euro is en blijft in deze tijd een fors bedrag voor de gemeente, al wordt de impact met technisch toveren gereduceerd tot jaarlijks 13.000 euro. De PVV is en blijft niet bereid het risico van de 7,5 ton op zich te nemen.

VVD stelt voor de jaarlijkse kapitaallasten van 13.000 euro met enkele duizenden op te hogen om de afschrijvingstermijn dichterbij de technische levensduur te krijgen (bijv. van 40 naar 30 jaar). Dan zadelt de gemeente voor de toekomst zichzelf niet met een te hoge hypotheek op.

Reactie college

Wethouders Otter en **Van der Weide** weten van het nut van werken met losse projectleiders. De integraliteit i.c. en de inhoudelijke kwaliteit en complexiteit noopte het college om het programmabureau met zijn expertise aan te houden. De programmastructuur heeft zich in het verleden bewezen, daarom willen B&W waken die te snel af te breken. De subsidieafrekening met de provincie kan qua deadlines her en der discussies opleveren. Die overleggen moeten nog plaatsvinden, maar ambtelijk zijn signalen afgegeven dat de termijnen niet in beton zijn gegoten. De nuancering van D66 bij de vermeende compensatie aan ontwikkelaars is prettig te horen. 750.000 euro is veel geld. De PVV betreft dit bij alternatieve uitgaven. Maar bij de dekking geldt wel het juiste verhaal: de helft van het krediet komt uit de parkeerexploitatie, die een jaarlijkse last van 13.000 euro geeft. De PVV heeft kennelijk de wijsheid in pacht, maar alles precies voorspellen in een complex proces met beperkt budget en veel onvoorziene uitgaven is onmogelijk. Dit is een vervelende boodschap, maar die wil het college goed in een context plaatsen. B&W zullen de suggestie van het CDA voor het projectenoverzicht meenemen voor dit najaar, bijv. in commissieverband.

Voorzitter Moinat stelt vast dat het raadsvoorstel bij punt 7D als A-stuk naar de raad gaat en dat de collegebrief financiële stand van zaken Willinkplein-Zuid (9C) in voldoende mate besproken is.

7E. Concept-RES regio Drenthe

Eerste termijn

Wakker Emmen vindt dit concept sinds de eerdere startnotitie niet wat men had gehoopt. Een overzicht van elke mogelijke vorm van duurzame energie ontbreekt alsnog en elke vorm zou op z'n minst bespreekbaar moeten zijn en te toetsen op de volgende aspecten: schoon, CO₂-arm c.q. CO₂-vrij, goed voor het milieu, betrouwbaar, betaalbaar, ruimtegebrek, compactheid, kostenverdeling, veiligheid, maatschappelijke kosten-batenanalyse etc. In de concept-RES komen wel alternatieven

voor gasverwarming, maar teleurstellend dat elektriciteit alleen tot wind en zon is beperkt. Met beslispunt 1 (zonnepanelen op daken en deelname Zonneroute A37) heeft de fractie niet veel moeite. Punt 2 scheidt verwarring. De term 'energie' wordt wisselend gebruikt: voor enkel elektriciteit of voor elektriciteit en warmte. Liever een helder onderscheid tussen duurzame opwek en gebouwverwarming. De definitieve RES 1.0 wordt jaarlijks herijkt, waarbij de gemeente telkens haar eigen bijdrage kan verhogen. Gezien de besluittekst wordt dit dus de voorlopige concept-RES. Wat zijn de additionele ambities van de andere Drentse gemeenten? Alleen Meppel zet in op windenergie, maar zes andere gemeenten geven 'techniek neutraal' aan: dit kan ook wind of zon zijn. Dit maakt vaststelling van dit stuk lastig en scheidt onduidelijkheid voor de inwoners. Als de opgave vooral met zon wordt ingevuld, is optimale invulling van de ruimte van groot belang: is de energieopgave leidend of volgend? De doelen worden steeds verschillend geformuleerd: 95% CO2-neutraal, energieneutraal, zelfvoorzienend qua energie, klimaatneutraal, duurzaamste gemeente, duurzame energieopwek zonder uitsluiting. Het stuk bevat een overzicht van zon op velden, maar niet op daken terwijl Emmen enkele grote spelers kent. Gelet op de capaciteit van het netwerk, hoe reëel is dat alle ambities worden gehaald? Pas na overeenstemming over de bouw van enkele energiestations kan realisatie nog 6-8 jaar duren: graag uitleg. Op de tabellen vanaf pagina 227 staan drie Emmen locaties voor wind op land: zijn dit de energiestations waar de opwek naartoe moet? Zo ja, hoe zijn dan de verschillende scenario's te verklaren?

PvdA memoreert haar aandachtspunten bij de Startnotitie: haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar. Hier voegt zij nu aan toe: draagvlak en draagkracht. De argumenten en kanttekeningen in de concept-RES geven voldoende vertrouwen op wetslagen en regie voor Drenthe. Afspraak is dat de netbeheerders de nodige meercapaciteit tijdig beschikbaar hebben als onderdeel van de RES. Niet zelden lopen de nodige initiatiefnemers hiertegenaan. Zij moeten toch ook de netcapaciteit kunnen gebruiken? Maatschappelijke betrokkenheid is een voorwaarde: inwoners moeten van begin af aan bij projecten worden betrokken, een stem erin krijgen en zelf de regie hebben of meedoen met een lokale coöperatie, waarbij de energieopbrengsten deels ten goede komen aan de directe omgeving. De Drentse RES 1.0 streeft daarbij naar 50% lokaal eigenaarschap en werkt aan een regionale aanpak. Hoe denkt het college dit vorm te geven in de verdeling over inwoners en investeerders van energieparken of wellicht een gemeentelijk energiebedrijf?

CDA noemt de 18% bijdrage van Emmen in het bod mooi, evenals het stevige Drentse bod (10% landelijke doelstelling). Dit onderstreept het belang van de RES als kans, die ambitie past bij Emmen en verkleint de kans op een extra opgave van rijkswege. De fractie stemt dan ook volledig in met dit regiobod en dit raadsvoorstel.

Vanaf het begin is de **PVV** op alle politieke niveaus fel tegenstander van het Klimaatakkoord van Parijs geweest, ook van de RES: bizar hoge kosten voor inwoners versus extreem lage opbrengsten, de nadelen van windenergie (bedreiging volksgezondheid, dierenleed, waardedaling grond en opstallen) en extreem slecht perspectief in deze coronacrisis. Door dit alles vindt de PVV de RES totaal onverantwoord, onverkoopbaar en ronduit asociaal en zal hier nooit mee instemmen.

VVD ziet een storende repeterende schrijffout: '*terrawattuur*' (TWh) in plaats van 'terawattuur'. Emmen neemt een substantieel deel op zich, dat al grotendeels is ingevuld met bestaande opdrachten. Wel ligt een forse inspanningsverplichting bij de ondernemers voor 'zon op dak'. Het staatje op blz. 4 is te onduidelijk: druk de onderdelen eenduidig uit in TWh. Met beslispunt 1 en 3 is de VVD het helemaal eens. Punt 2 omvat nog wel een risico voor Emmen, vooral als Drenthe een hogere opgave voor de kiezen krijgt. Nu al neemt de gemeente al een substantieel deel voor haar rekening.

D66 spreekt van een overzichtelijke concept-RES dat tijdig met de raad is gedeeld. 50% lokaal eigendom is een loffelijk streven, maar hoeveel is dit aandeel nu voor Emmen en Drenthe? Is dit niet

in strijd met de overname door Eneco van Energiepark Pottendijk? Hoe denken omwonenden hierover? Hoe staat het met de lokale windenergie: wanneer zijn nieuwe ontwikkelingen te verwachten? Dat volgens de bijlage de weerstand tegen windenergie groeit, is verontrustend. Waarop is dit gebaseerd? Wat doet het college hieraan? D66 ziet dat de RES de elektriciteitsopgave vooral met zonne-energie invult. Graag de toezegging van B&W om te stoppen met gebruik van vruchtbare weilanden, akkers en natuurgebieden voor zonneparken. Van internationale samenwerking is geen sprake. Valt die hierbuiten? Warmte, een veel grotere opgave dan elektriciteit, is weinig concreet: wordt dit in de definitieve RES 1.0 alsnog uitgewerkt? Hoe gaan B&W zich hiervoor hardmaken?

ChristenUnie is heel blij met deze nota om op zoek te gaan naar alternatieve energiebronnen, met een duurzame toekomst voor Emmen en Drenthe. Een schone circulaire economie levert veel op voor deze en volgende generaties: een gezondere lucht, beter klimaat en een sterkere economie. De verdeling van hernieuwbare opwek lijkt goed verdeeld over de Drentse gemeenten, met een Emmens aandeel naar rato. Zorgpunt is dat gezien eerdere ervaringen de verantwoordelijkheid voor de inwonersparticipatie helemaal bij de gemeente lijkt komen te liggen. Vreemd dat zo opnieuw het wiel wordt uitgevonden, voor de ChristenUnie blijft samen optrekken met de provincie belangrijk. Is er wel voldoende afnamecapaciteit op het elektriciteitsnet? Er lijkt een nieuw verdeelstation nodig te zijn. Hiervoor is de medewerking nodig van de andere Drentse gemeenten, provincie, Rijk en netbeheerders: dit vraagt dus nog veel aandacht voor de toekomst.

GroenLinks vindt het een mooie concept-RES, via meerdere bijeenkomsten met andere Drentse gemeenten tot stand gekomen. Dit is relevant om grensoverschrijdende projecten als Zonneroute A37 te realiseren. De fractie betreurt de wens om zonnevelden voor windenergie in te ruilen: dit geeft inwoners valse hoop en zorgt nodeloos voor onrust. In hoeverre gaat de 50% lokaal eigendom lukken? De energieneutrale pilotwijk Emmerhout is complex gebleken; de fractie is benieuwd of die 50% wel haalbaar is. Zij gaat ervan dat het college zich volledig inzet voor het 18% aandeel van Emmen, al bevat de concept-RES een winstwaarschuwing voor extra opgave.

Reactie college

Wethouder Van der Weide vindt het goed te horen dat de meeste fracties positief zijn over de contouren in de concept-RES, ter overbrugging naar de definitieve nota in voorjaar 2021. De ene gemeente is verder dan de andere: in Emmen is staand energiebeleid al ontwikkeld en soms al gerealiseerd. Voor de RES 1.0 moet elke Drentse gemeente de ruimte krijgen voor de invulling in relatie tot technieken, locatie en capaciteit. Het elektriciteitsnetwerk is vol; daarom zijn TenneT en Enexis direct bij de RES-overleggen betrokken, zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op uitbreiding van het net. Zij denken aan een termijn van 5-8 jaar, afhankelijk van voortgang en procedure. De RES-planperiode is 10 jaar, maar die tijd is ook echt nodig: het proces van ruimtelijke vertaling, initiatiefnemers zoeken, gebiedsproces en realisatie is tijdrovend. Niet de gemeente maar de netbeheerders gaan over lokale initiatieven. Een voorrangspositie is wettelijk niet toegestaan, hier geldt 'wie het eerst komt, het eerst maalt' en 'vol is vol'. Vandaar de geplande netuitbreiding. Via bestemmingsplannen en structuurvisies is de ruimte voor de grote ontwikkelaars te sturen. Heel goed dat 50% lokaal eigenaarschap ook als wet- en regelgeving in het nationaal Klimaatakkoord staat om de businesscase van een ontwikkelaar te sturen. 50% is een niet-afdwingbaar streven. Hiervoor moeten modellen komen in regiosamenwerking om niet steeds het wiel te hoeven uitvinden. De foutieve spelling 'terrawattuur' wordt hersteld. Het staatje op blz. 4 wordt in de RES 1.0 verduidelijkt en voor meer eenduidigheid voor een betere (energie)vergelijking zal aandacht zijn in de communicatie en participatie. De totale optelsom van de 30 regio's moet leiden tot 35 TWh. Tot nu toe lijkt dit gezien de biedingen landelijk haalbaar, zodat een mogelijke restopgave niet waarschijnlijk is. Ontwikkelaars mogen bestaande vergunde projecten gebruiken. Nieuwe projecten zijn opnieuw in te vullen, bijvoorbeeld via de 20%-maatregel in de beleidsregels voor zonneakkers als Pottendijk. Met alleen 'zon op dak' is de zonneopgave niet haalbaar, dus moet de gemeente ook kijken naar zon

op land. De SDE-regeling is leidend en kleine projecten zijn qua verdienmodel niet aantrekkelijk. B&W verwachten daarom veelal gemengde dak- en veldprojecten, waarbij ‘zon op dak’ en de Zonneroute A37 de hoofdmoot vormt. Warmte is het lastigste onderdeel want hoe, met welke techniek en wanneer zijn lastige vragen bij het aardgasvrij maken. De bekende technieken bevatten nog veel kinderziektes. De concept-RES geeft een eerste aanzet, de Warmtetransitievisie moet de concrete vervolgstappen geven zodat de gemeente per dorp en wijk de vorm en termijn kan bepalen. Dit gaat de nodige tijd vergen. Uit ervaring met windprojecten in Emmen en elders in Nederland is een vorm van groeiende weerstand nu eenmaal gebleken. Dit concluderen alle RES-partners, vandaar dat die opmerking in het stuk algemeen van aard is. De Emmense aanpak heeft wel uitgewezen dat er keuzes en invloed mogelijk zijn voor de inwoners.

Tweede termijn

PvdA ziet ernaar uit om de RES 1.0 te toetsen op de haalbaarheid.

Wakker Emmen is voor stopzetten van fossiele energiewinning. Maar met alleen wind en zon is dat niet mogelijk, daar de productie van windmolens en zonnepanelen fossiele grondstoffen behoeft en fossiele energieback-up nodig blijft. Een van de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs is een 49% reductie in alle broeikasgassen (CO₂, methaan, NxO, PFK's en SF₆) in 2030 ten opzichte van 1990. Alle windmolens bevatten al SF₆ en hun aandeel was in 2018 15%, met slechts 1,6% CO₂-reductie. Hoe denkt het college die 49% überhaupt te halen? De fractie verzoekt het college daarom naar alternatieven voor wind en zon te kijken, die veel meer bijdragen aan de klimaatdoelen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide betoogt dat de nationale duurzame opwek vooral uit wind en zon bestaat. Dit ligt ook vooral aan de wijze van sturing met SDE-subsidie. Richting 2030 zijn ongetwijfeld andere groene vormen nodig, op dit moment is het praktischer van bestaande technieken uit te gaan die goed passen bij de structuur van Emmen (zon op dak en Zonneroute A37). De RES wordt verplicht elke twee jaar geactualiseerd; verder kan het college nog niet vooruitkijken naar haalbare c.q. rendabele groene technieken. De RES biedt wel genoeg ruimte om energieneutraal te worden.

Wakker Emmen noemt het nationale aandeel wind op land 1,6% en wind op zee 0,8% in de totale energieopgave. Daarnaast stuurt de SDE ook op biomassa, dus logisch dat landelijk op die technieken wordt ingezet. Jammer dat het college niet naar alternatieven wil kijken, terwijl in de hele RES-procedure steeds wordt gehamerd op tempo maken. Daarom wil de fractie graag de voors en tegens van kernenergie en thorium bespreekbaar maken, zowel in de eerstvolgende raadscommissie als bij de RES-overleggen. Het betreft bestaande technieken waar meerdere landen volop mee bezig zijn.

Wethouder Van der Weide wijst erop dat de realiteit bij duurzame opwek vooral wind en zon zijn. Als Wakker Emmen dat anders wil invullen, staan B&W daar open voor, mits haalbaar en realistisch voor de gemeente Emmen.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7F. Vaststelling Nota Bodembeheer

Eerste termijn

GroenLinks vindt het een duidelijk stuk waar men zich grotendeels in kan vinden. De keuze is maximaal 10% bodemvreemd materiaal, maar de relatie met een betonklinker deed vreemd aan: dit betekent 10% puin in plaats van grond, dus moet het eerst worden gezeefd. De uitgesloten locaties lijken niet helemaal relevant voor doel en gebruik van de nota, daar deze ernstige vervuilingen kunnen bevatten waar nog geen onderzoek naar gedaan is. Bovendien mist voor een afgewogen standpunt nog de zienswijze van Cleanzand.

ChristenUnie mist ook de zienswijze bij de reactienota van B&W.

VVD had hier een jaar geleden om gevraagd, daar de vorige versie 2012-2017 besloeg, die tot nu is verlengd – de fractie betreurt dit, zeker gezien het zonet behandelde punt 9A (besmette tarragrond). Is in de tussenperiode het rijkskader gehanteerd? Erger is dat volgens de inleiding de werkingsduur vijf jaar is, terwijl die op 27 september 2017 al afgelopen was en met twee jaar is verlengd. Graag correctie hierop in het raadsvoorstel en de ontbrekende zienswijze. Waarom wordt i.c. de bedrijfsnaam genoemd inclusief de aanleiding ‘eigenbelang’, terwijl die normaliter geanonimiseerd is? De ontgravingskaart is voor bijna heel Drenthe groen, zelfs voor Bargermeer en Emmtec. Vreemd, want in de afgelopen 7 jaar had de toepassingskaart een heel andere kleur, zodat aan meerdere gebieden de klasse ‘wonen’ was toe te voegen geweest. Zelfs bekend verontreinigde locaties zijn niet uitgezonderd in de kaart. Zijn de ontgravings- en toepassingskaart leidend voor aannemers?

PvdA is blij dat dit initiatief ook provinciaal goed wordt opgepakt.

Wakker Emmen is blij met deze actualisering, vooral omdat PFAS een hoop aannemers nogal wat hoofdbrekens bezorgde. Daar de eerste keuringen hier niet mogelijk waren, moesten die helemaal in Zweden plaatsvinden. Met name besluitpunten 3 en 4 krijgen steun van de fractie. Het college kan snel mandaat krijgen bij actuele ontwikkelingen. De bodemkaarten zijn zeer praktisch, daar veel Emmense bedrijven door heel Drenthe werken en andersom. Hoe verloopt de afstemming van bodembeheer met andere provincies? Goed dat bij de initiatiefnemers verschil wordt gemaakt tussen regulier verwerkte grond en die in grondbanken.

Reactie presidium en college

Voorzitter Moinat wijst erop dat volgens de nota de zienswijze is in te zien in de leeskamer.

Wethouder Van der Weide vult aan dat in nota's van beantwoording gewoonlijk de punten van een zienswijze worden overgenomen: dat had i.c. beter gekund. Net als bij ruimtelijke procedures zijn zienswijzen fysiek in te zien in de leeskamer. De nota is inderdaad met twee jaar verlengd: dit wordt hersteld in het definitieve stuk. B&W hebben vanwege personele wisseling en PFAS een goedbesluit genomen voor na de fatale datum; dit was juridisch houdbaar daar het beleid sec inhoudelijk niet veranderde. De nota is in Drents verband afgestemd vanuit het belang van uniformiteit. Op de vragen over de ontgravings- en toepassingskaart komt het college na interne navraag schriftelijk terug. Hoe de afstemming met andere provincies verloopt, is het college niet bekend; hierop komt men schriftelijk terug. Deze nota is praktisch gezien eerst voor Drenthe afgestemd.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel vooralsnog als A-stuk naar de raad gaat – onder voorbehoud van de toezegging van de wethouder.

7G. Vaststelling grondexploitatie Uitgifte grond Het Waal Emmerhout

Eerste termijn

Wakker Emmen is blij dat er snel gebouwd wordt op deze uitbreidingslocatie. Dit toont aan dat een reeds uitontwikkelde woonwijk feitelijk altijd in beweging blijft.

PvdA is blij met de grondruil. Jammer dat de aankondiging pas een week voor deze commissie is gepubliceerd en de aannemer al druk bezig is met de bouw. Wat is dan nog de waarde van dit voorstel? Bijkomend voordeel is dat de nieuwe sporthal in Emmer-Compasuum mogelijk wordt.

Reactie college

Wethouder Van der Weide omschrijft de financiële borging als meerwaarde van dit stuk. Voorts loopt er een vergunningtraject. I.c. is de ontwikkelaar op eigen risico begonnen, maar uit het handhavingsverzoek bleek sprake te zijn van de legalisatie hiervoor.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8. Bespreken A-stukken:

8A. Bestemmingsplan 'Nieuw-Amsterdam, Zijtak WZ 97'

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Bestemmingsplan 'Schoonebeek, woningbouw Waterbies'

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8C. Bestemmingsplan 'Schoonebeek, Norbruislaan 1'

LEF! kan zich prima vinden in dit plan dat een daadwerkelijke kwaliteitsverbetering inhoudt voor de huidige staat. Wel verbazingwekkend dat deze procedure minstens zes jaar in beslag nam.

Reactie college

Wethouder Van der Weide weet niet waarom de procedure zolang heeft geduurd; dit zou hij intern moeten navragen. Een bestemmingsplan is een wisselwerking tussen initiatiefnemer en gemeente, in relatie tot ambities, wet- en regelgeving en vertaling.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8D. Bestemmingsplan 'Weiteveen, woningen Dordseweg (De Kienstobbe)'

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking:

9A. Brief college inzake rondvraag verplaatsing grond (op verzoek van fractie LEF!)

Inspraakreactie

De heer Aalenhuis (LTO Emmen-Oost) meent dat de informatie in de brief onvolledig is. Bij aanleg van Zonnepark Pottendijk moesten de panelen uit zicht blijven via een aarden wal. Al in mei 2019 gaf LTO aan dat dit onverstandig was gezien het risico op plantenziektes. Energiepark Pottendijk heeft desondanks nagelaten hier onderzoek naar te doen. Vanwege EU-regelgeving is verplaatsing van tarragrond tussen lidstaten niet zomaar mogelijk, niet zonder goedkeuring van de NVWA. Uit diens onderzoek kwamen vervuilingen naar voren, de NVWA stelde hierop meerdere vergaande maatregelen (aanvoerverbod uit Duitsland en strakke bewerkingseisen). Aanvullende grondaanvoer vindt nog steeds plaats. Er mag 20 jaar lang geen aardappelteelt op dit perceel plaatsvinden. Volgens LTO heeft de gemeente meer dan nalatig gehandeld en het belang van zonne-energie gesteld boven de zorgplicht voor de omringende agrariërs die hier niet over zijn geïnformeerd. De tarragrond ligt open en bloot in depot en verspreidt zich in dit droge weer gemakkelijk naar aanpalende percelen. Waar kan LTO terecht voor eventuele schadeclaims? Is van de gemeente als toezichhouder-handhaver een schonegrondverklaring of PFAS-document beschikbaar? Het draagvlak bij de gemeente is voor LTO ver te zoeken, terwijl het CDA over het functioneren van de NVWA bij grondverplaatsingen binnen de EU al Kamervragen stelde. Qua bodemkwaliteit is bij Pottendijk nog genoeg werk aan de winkel en staan B&W van Emmen al met 1-0 achter.

CDA vraagt waar LTO in mei 2019 aan de bel heeft getrokken omtrent de grondverplaatsing.

De heer Aalenhuis heeft de zaak toen aanhangig gemaakt bij de gemeente. In de zomer van 2019 is bij de NVWA geïnformeerd; achteraf had hij dat liever eerder gedaan. Dan was veel ellende voorkomen. Waarom de NVWA niet eerder ingreep, is onbekend. Mogelijk was de aanleiding de Kamervragen van het CDA.

PvdA hoort een tegenstrijdigheid: eerst zou de grondaanvoer zijn gestopt, later stelt inspreker dat er nog steeds grond wordt aangevoerd. Volgens de B&W-brief was LTO in het formele bestuurlijke overleg van mening dat 'de gemeente zich juist heeft opgesteld'.

De heer Aalenhuis licht toe dat er vanuit Emlichheim geen tarragrond meer wordt aangevoerd, maar hem is verteld dat dit wel van elders kwam. Over de chemische bodemverontreiniging bestond bij LTO inderdaad geen enkele discussie. Wel had proactief onderzoek naar fytosanitaire grondkwaliteit moeten worden verricht gezien de omringende agrarische percelen.

LEF! vraagt hoe het kan dat de bemonstering pas in november jl. plaatsvond terwijl LTO al een half jaar eerder aan de bel had trok.

De heer Aalenhuis was daar ook aan verbaasd over; die actie had veel eerder moeten komen. Deze vraag moet aan de NVWA worden gesteld, LTO heeft daar geen invloed op.

ChristenUnie noemt het een slechte zaak dat besmette tarragrond in deze gemeente terecht kwam.

Wakker Emmen ziet dat de antwoorden van de minister op de Kamervragen totaal niet stroken met het betoog van inspreker. Heeft hij ook contact gehad met de opdrachtgever tot de grondaanvoer? Is het overleg met de gemeente naar tevredenheid verlopen en leidde het tot concrete afspraken?

De heer Aalenhuis ontkent het laatste. Dat was ook niet nodig omdat de gemeentelijke vergunning toen al was afgegeven. Hij kent de beantwoording van de minister niet in detail, wel ging de NVWA hierna actief aan de slag met grondverplaatsingen. Het eerste contact met de gemeente was in mei 2019 via de mail, pas in juli kon LTO Emmen-Oost de wethouder persoonlijk spreken. Pas in het reguliere novemberoverleg van de GOC is afgesproken om actief de betreffende grondkwaliteit te onderzoeken. Toen pas kwam de NVWA om de hoek kijken en die nam de regie volledig over van de gemeente, zonder acht te slaan op de adviezen van LTO Emmen-Oost. De gemeente is nalatig geweest: verplaatsing van tarragrond van verschillende leveranciers, een vergaarbak van uiteenlopende bacteriën, had zij op voorhand al als verdacht moeten aanmerken.

De heer Sikken (Landbouwvereniging Nieuw-Weerdinge) deelt namens de leden van zijn vereniging in grote lijnen de zojuist door de heer Aalenhuis geuite zorgen omtrent de aanvoer van tarragrond naar de Pottendijk, afkomstig als afvalproduct van een aardappelverwerker. Al waren de papieren in orde, pas na herhaaldelijk aandringen door LTO e.a. heeft de NVWA de grond onderzocht. Wratziekte is een bodemschimmel die voor wrattige aardappelgroei zorgt die niet actief is te bestrijden, anders dan via hygiëne in quarantainestaat en een teeltverbod van aardappelen en andere gewassen voor liefst 20 jaar. Gelukkig merkt de NVWA i.c. niet, zoals gebruik is, het gebied van 1 km. rond het besmette perceel als kerngebied aan. Wel is het risico dat de besmette grond zich verplaatst. De aanvoer begon in de herfst 2018, bij nat weer, waarbij de grond via modder op de aanvoerroute naar aanpalende berm en sloten verschoof of later bij droog weer naar omringende percelen verwaaide. Dit kan ook gebeuren als omliggende sloten worden uitgebaggerd en de bagger over de percelen wordt verdeeld. Besmettingen zijn niet eerder dan aan de aardappelknollen te zien, maar hebben zeer grote bedrijfseconomische en emotionele schade voor de telers. De heer Sikken verwijt de gemeente met de vergunning de agrariërs, ondanks herhaaldelijke waarschuwingen, te hebben blootgesteld aan onaanvaardbare risico's. Pas in november 2019 begon de NVWA het perceel te onderzoeken. De agrariërs voelen zich niet door de gemeente gehoord en in de steek gelaten, hun toekomst is onzeker. Is de gemeente aansprakelijk voor eventuele schade? Is zij bereid tot nadere afspraken hierover en hoe gaat de gemeente voortaan hierop handhaven?

PvdA vraagt naar een reactie op de passage in de B&W-brief dat LTO in het bestuurlijk overleg van mening was dat *'de gemeente zich juist heeft opgesteld'*. Is de gemeente of de NVWA verantwoordelijk voor fytosanitaire bodemverontreiniging?

De heer Sikken weet het antwoord op de laatste vraag niet. De gemeentelijke procedures zijn juist gevolgd, het gaat hem erom dat de gemeente haar zorgplicht toepast bij de besmettingsrisico's.

LEF! informeert of het klopt dat in een straal van 1 km. rondom het besmette perceel 10-20 jaar geen aardappels meer verbouwd mogen worden.

De heer Sikken bevestigt het teeltverbod voor aardappels c.a. voor de perioden van 20 jaar.

De heer Deddens (ondernemer) meldt dat de aanvoer van tarragrond naar de Pottendijk in oktober 2018 aanving. Het bedrijf doorliep een half jaar vergunningentrajecten bij diverse instanties in bin-

nen- en buitenland, voor 16.500 euro onderzoekskosten. Bij de twee transportaanhoudingen heeft de Milieupolitie de ladingen goedgekeurd, sindsdien zijn de heer Deddens nooit enige problemen of klachten ter ore gekomen. Hij betreurt dat LTO of een van de lokale agrariërs geen enkel contact met hem heeft opgenomen. Krachtens de vergunning moeten wind- en zonneparken omwald worden. De tarragrond is dan ook alleen hiervoor gebruikt (termijn 30 jaar), dus niet voor akkerbouw. De geluidswal wordt separaat aangelegd en bevat evenmin besmettingsgevaar. In het verleden zijn percelen rond Pottendijk al besmet geraakt met wratziekte, waardoor niet alleen daar maar in heel Drenthe alleen aardappelgewassen met minmaal resistentie 5 mogen worden geteeld. Op 19 december jl. legde de NVWA het grondwerk van Deddens stil waarna bemonstering plaatsvond. Van de 20 monsters bevatte er maar één sporen van wratziekte. In overleg met de NVWA is de tarragrond verwerkt en onder de eerste bouwlaag gedeponeed. Alle vergunningen en overige stukken zijn inzichtelijk overgelegd aan de RUD en openbaar in te zien. Het meest storend vindt de heer Deddens dat alles achter zijn rug om in gang is gezet en besproken en hij niet is uitgenodigd, ook niet voor de oktoberbijeenkomst van LTO en NVWA. Daar had hij graag een toelichting gegeven en meegedacht aan een oplossing.

ChristenUnie vraagt of de heer Deddens van begin af aan wist dat het om besmette grond ging. Is hij van mening dat na de maatregelen de risico's op verspreiding tot het verleden behoren?

De heer Deddens was daar niet mee bekend: eind december heeft de NVWA monsters afgenomen. Hij heeft alle opgedragen maatregelen getroffen en de NVWA heeft dat goedgekeurd. Dit betekent dat er nu niet langer risico is op verspreiding van de besmetting.

LEF! weet van LTO en meerdere andere bronnen dat elke akkerbouwer hoort te weten dat tarragrond per definitie fytosanitaire risico's bevat. Hoe rijmt de heer Deddens met zijn antwoord op de vorige vragensteller.

De heer Deddens wijst op het onderzoek waaruit blijkt dat maar een van de 20 monsters was besmet. Die is overigens afgenomen zonder GPS, dus de besmetting is mogelijk ook uit de ondergrond afkomstig. Waren de risico's echt groot, dan waren zeker meer monsters besmet. Bovendien zijn niet andere organismen aangetoond. Ingenieursbureau Mug heeft vooraf onafhankelijk geadviseerd over de bewerking van de tarragrond en die instructies heeft de heer Deddens opgevolgd.

PvdA vraagt naar de rol van de RUD in dezen.

De heer Deddens zegt dat de RUD de hele procedure op de voet heeft gevolgd.

Wakker Emmen vraagt zich af waarom LTO of NVWA de heer Deddens niet bij hun bijeenkomst in oktober had betrokken om hoor en wederhoor toe te passen.

De heer Deddens meent dat hij het ook liever had gezien dat hij daarvoor was uitgenodigd.

Eerste termijn

LEF! ziet dat meerdere bestuursorganen en partijen bij deze zaak zijn betrokken. Alle slaan de plank mis als ze beweren verantwoordelijkheid te hebben genomen. Onbegrijpelijk dat pas na melding van de LTO en omwonenden de NVWA na lange tijd monsters nam uit de al die maanden openliggende tarragrond – per definitie altijd verdacht. De gemeente had de RUD kunnen inseinen en die had met de NVWA kunnen bellen over de risico's. Verder verwijst de fractie naar de vragen over zorgvuldig en tijdig optreden van de gemeente, die niet risicoaansprakelijk is maar er wel van afwist. De landelijke politiek heeft dit onderwerp ook opgepakt, de NVWA geeft richting LEF! aan graag te willen dat gemeenten in hun vergunningen (niet-bindende) bepalingen over grondverplaatsingen opnemen, zodat zij eventueel de NVWA tijdig kunnen inlichten.

Wakker Emmen denkt net als LTO dat de samenwerking tussen de autoriteiten beter had gekund. Maar de procedures zijn wel goed gevolgd en zouden nog eens tegen het licht moeten worden gehouden. De fractie is benieuwd naar de reactie van de wethouder.

PvdA spreekt van zorgvuldig en tijdig ingrijpen bij de gemeente, waar de B&W-reactie heel helder over is; ook de heer Deddens heeft veel tijd gestoken in het vooronderzoek e.d. De informatie is

volledig en tijdig gedeeld en aan alle vergunningvoorwaarden is voldaan. Om de NVWA standaard in te lichten over grondverplaatsingen is daarom niet nodig. Vreemd dat het betoog de inspreker van de lokale LTO-afdeling afwijkt van de passage in de B&W-brief over het standpunt van LTO. Of er additionele vergunningbepalingen nodig zijn, daarbij is de NVWA aan zet.

CDA concludeert uit de uiteenlopende standpunten dat alle partijen op de hoogte zijn van alle ins en outs. De procedure is zorgvuldig gevolgd, een aanvullende toelichting in vergunningen draagt niet bij aan voorkomen van calamiteiten – wat uiteraard wel moet gebeuren. Daar LTO de weg naar de NVWA heel goed kent, betwijfelt het CDA of de gemeente doorgeefluik had moeten zijn.

D66 vindt dat er iets sneller had moeten worden ingegrepen in dezen. Het is belangrijk dat alle informatie rond grondverplaatsingen via één platform wordt gedeeld. Of een toelichting in de vergunning daarbij kan helpen, is voor D66 niet helemaal zeker.

ChristenUnie meent dat LEF! terecht aandacht vraagt voor risico's van tarragrond, die voor angst onder boeren zorgen. Dit moet de gemeente serieus nemen. Het NVWA-onderzoek was slecht nieuws. Volgens het college is via de ILT afstemming geweest met de NVWA. Volgens LEF! is er slechts informatie opgevraagd. Graag een toelichting van de wethouder wat er daadwerkelijk is gebeurd. Over de afstemming gemeente-LTO is onduidelijk: dit moet opgehelderd worden. Juridisch of wettelijk mag er dan geen gemeentelijke aansprakelijkheid zijn, maar dit ontslaat de gemeente niet van risico's. Immers, i.c. kunnen boeren 20 jaar lang alleen aardappels met bepaalde resistentie telen. Het is van belang oog te hebben voor hen als burger. Mogelijk kunnen nadere bepalingen in vergunningen hiervoor zorgen, als het maar eerder dan twee jaar – zoals i.c. – aan de orde komt.

GroenLinks deelt de zorgen van LEF!. Alle partijen lijken precies op de hoogte, maar niemand neemt de regie en verantwoordelijkheid in dit verhaal. Lange tijd was er geen actie, dit zorgt voor misstanden. De fractie ziet qua regie een duidelijke rol voor de (weliswaar niet-aansprakelijke) gemeente vanuit haar zorgplicht, die voortaan eerder moet optreden. Gezien de ernst moet worden bekeken of vergunningen hierop zijn uit te breiden.

50PLUS is het volledig met LEF! eens. Bij de eerste geruchten had de gemeente al tot actie moeten overgaan.

VVD vindt het goed dat deze gecompliceerde kwestie aan bod komt en vindt net als LEF! dat hier niet tijdig is ingegrepen. In mei 2019 werd verzocht om te handhaven en pas in november volgde actie door de NVWA. Voor akkerbouwers is de wratziekte enorm schadelijk: hier had sneller op geacteerd moeten worden. Helaas gaat de Nota Bodembeheer alleen over milieu- en hygiënekwaliteit. Gezien het grote economische belang kan ook de vergunningprocedure nader op dit soort calamiteiten worden toegespitst.

Reactie college

Wethouder Van der Weide spreekt van ingewikkelde materie met meerdere partijen. Niet om verantwoordelijkheid af te schuiven, maar hij maakt duidelijk dat de gemeente zaken bespreekbaar kan maken, niet afdwingen. Zij gaat over bodemkwaliteit en vergunningen. Bij het fytosanitaire is de NVWA, bij grensoverschrijdend verkeer is ILT bevoegd gezag. Dit kan voor een stroperig procedu- res zorgen. Het begon bij de initiatiefnemer die de verplaatsing van de tarragrond keurig bij het landelijk meldpunt doorgaf, ook de onderzoeken zijn gedegen uitgevoerd. Die gaven geen aanleiding tot nader onderzoek. Na enkele meldingen door LTO is de basisafpraak gemaakt dat zij de NVWA inseeinen, waarbij na het onderzoek aanvullende voorwaarden in de beschikking gesteld aan de grondverwerking. Het college nodigt LTO uit nog eens de hele keten en procedure van grondver- plaatsingen door te spreken, zodat aan de voorkant alles duidelijk is.

Tweede termijn

LEF! dankt alle collega-fracties voor hun zienswijze in eerste termijn. Het spanningsveld is dat de verantwoordelijkheid is verspreid over verschillende autoriteiten. Jammer dat het college niet ingaat op de opmerking dat in plaats van LTO de gemeente zelf ook eerder had kunnen ingrijpen. De toelichting bij vergunningen is een tip van de NVWA, waarbij de gemeente geen extra verantwoordelijkheden krijgt. Het lijkt handig dat B&W eerst deze (worstpractice)casus met LTO bespreken

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 9 maart 2020

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 9 maart 2020 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10B. Vaststellen notulen raadscommissie Samenleving van 10 maart 2020

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 10 maart 2020 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10C. Vaststellen notulen raadscommissie Bestuur, Middelen & Economie van 12 maart 2020

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 12 maart 2020 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

GroenLinks wil graag de stuk 11E en 11N agenderen voor de volgende commissie.

Voorzitter Moinat wijst erop dat die motivering dan uiterlijk maandag 18 mei a.s. om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken

Geen vragen of opmerkingen.

13. Sluiting

Voorzitter Moinat sluit de vergadering om 0.25 uur onder dankzegging.